

Posudek diplomové práce Víta Pokorného
***Jak známe Ernesta Renana a Miguela de Unamuna? Dva přední evropské intelektuály
v zrcadle české recepce***

Vedoucí práce: doc. Dr. Juan A. Sánchez

Oponentka: prof. PhDr. Anna Housková, CSc.

Diplomová práce Víta Pokorného mapuje českou recepci dvou osobností evropské filosofie a literatury. Původní nápad zvolit právě tyto dva autory je zdůvodněn vzájemnou souvislostí jejich myšlení jako určité anticipace existencialismu. V dalším výkladu pak vystoupí do popředí spřízněnost filosofie a literatury v jejich díle. Komparativní zřetel umožňuje určitý nadhled nad recepcí srovnávaných autorů v českém kulturním prostředí.

K největším kladům diplomové práce patří její promyšlené celkové rozvržení, zvládnutý relativně rozsáhlý výzkum pramenů, včetně pečlivého studia v archivu Památníku Miguela de Unamuna, a vyzrálé odborné vyjadřování. Velmi dobrá je vstupní kapitola, shrnující stěžejní myšlenky obou filosofů. Vít Pokorný je charakterizuje s porozuměním i s určitým vlastním důrazem na téma (rozpor) křesťanství v moderní epoše.

Následující pojednání o překladech a kritice děl Renana a Unamuna v českém prostředí přináší řadu cenných informací. Jejich prezentace je určena povahou studovaných pramenů, ať jde o knižní publikace nebo archiv. Zatímco u Ernesta Renana byla k dispozici reakce na Renanovo myšlení v knihách filosofů T. G. Masaryka a E. Rábla a v monografii O. Nováka *Renanova theorie slohu* (1946), recepce Miguela de Unamuna má jinou povahu. Čeští filosofové si ho patrně nepovšimli (?), reakce literárních kritiků, spisovatelů aj. je v diplomové práci omezena na texty vydané knižně: soubor článků V. Černého *Studie o španělské literatuře* (2008), doslov Zdeňka Šmída k jeho vlastním překladům Unamunových esejů (*Španělské essaye*, 1937) a jeden jeho článek z *Lidových novin* 1934. A dále zápisy v deníkových knihách Jiřího Ortena. Druhou položkou u recepce Unamuna jsou rešerše ve Fondu přijaté korespondence v jeho španělském archivu, kde je výsledek dán povahou materiálu. Značnou pozornost věnuje diplomová práce korespondenci španělského lektora v Praze Ginése Gangy, která má jen dílčí zajímavost jako dokument česko-španělských styků a nakladatelských záměrů. A druhá položka v Unamunově archivu, dopisy slovenského překladatele Miloše Ruppeldta, má ještě relativnější význam (informativně je později doplněna kapitolkou o slovenské recepci Unamuna). Zajímavější a kulturně významnější je rozhodně kapitola „Unamuno ve světle prvorepublikové kritiky“. Ze srovnání textů V. Černého a Z. Šmída o Unamunovi mne zaujal letmý postřeh o větším Šmídově zájmu o téma Evropy v Unamunově myšlení; mohl být rozveden. Zvláště cenné jsou pak pasáže o Ortenově četbě Unamuna na základě jeho deníků.

Pro studium recepce chybí rešerše v časopisech. Vít Pokorný si je jejich potřebnosti vědom; jistě by byly ve větší šíři hodně časově náročné, přece jen se však autor mohl pokusit aspoň o první vhled (například prolistovat vybrané časopisy v roce 1927, aby doložil ohlas překladu *Tragického pocitu života v lidech a v národech*). Sám viděl, jak cenné jsou pro jeho výklad dva články z tisku (B. Fučík, Z. Šmíd), které do práce zahrnul. Čas pro rešerše v dobovém tisku by se dal získat soustředěností (nejsou tak důležité přípisky čtenářů ve vydaných překladech, nemusela být zahrnuta slovenská recepce).

Ještě více v práci postrádám určitou myšlenku v pohledu na zkoumanou recepci – informativní vypočítávání ohlasů má jistě svou cenu (a je ve výzkumu recepce bohužel dosti obvyklé), ale bez včlenění do duchovního kontextu, bez interpretace významu recepce příliš nevyvstane. Přitom podněty jsou v uvedených faktech implicitně přítomny (například Unamunův zájem o husitství ve vztahu k národu a k pojmům „malé“ a „velké“ vlasti).

Diplomová práce má výbornou jazykovou i redakční úroveň. Práce s prameny a s odbornou literaturou je plně zvládnuta. Jen drobná připomínka pro případnou další odbornou práci: citáty z děl je lépe ve výběru začlenit do výkladu, než hojně uvádět v poznámkách.

Práce Víta Pokorného splňuje nároky kladené na diplomovou práci. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji jako výbornou.

Anna Housková

10. 6. 2014